

סקר בנושא:

ההצבעה לבחירות הכנסת בקרבת האוכלוסייה הערבית בישראל

**מרגש ל
יוזמרת אברהם**

**נערך על יד:
מכון יאפא
בהנהלת ד"ר עאס אטוש**

3 אפריל 2019

תוכן העניינים

עמוד

2

3

3

5

7

10

נושא

ממצאים עיקריים

1. מטרת הסקר

2. מתודולוגיה

נספחים

נספח א'

נספח ב'

נספח ג'

ממצאים עיקריים

דו"ח זה, מציג תקציר של סקר דעת קהל בנושא " כוונות ההצבעה בבחירות לכנסת העשרים ואחד באפריל 2019, הסקר נערך בקרב האוכלוסייה הערבית בעלי זכות הבחירה הערבים, לפי מדגם מייצג בגודל 511 נסקרים, טעות הדגימה המרבית היא $\pm 4.5\%$, הסקר נערך ממשרדי מכון יאפא בתאריכים 1-3, אפריל 2019, ולהלן הממצאים העיקריים של הסקר:

- ממצאי הסקר מראים ש 56.6% מהנסקרים החליטו להשתתף בבחירות, 9.4% טרם החליטו ו 34.1% החליטו שלא ישתתפו בבחירות 2019. האומדן המשוקלל הצפוי של ההשתתפות בבחירות בהתחשב בנסיון העבר ונתוני הסקר הוא 51.2%
- הממצאים הצביעו על קיום הבדלים מובהקים בשיעורי ההשתתפות בבחירות לפי קבוצות גיל ודת, מין, שנות השכלה ואזור גיאוגרפי (נספח ג, טבלאות 1-5).
- הממצאים הראו ש 54.9% השתתפו בבחירות 2015 ו 2% לא זוכרים אם השתתפו או לא, 28.2% הצהירו שלא השתתפו ו 14.9% נוספים לא השתתפו בגלל שהיו מתחת לגיל הזכאות להצבעה.
- הסיבה העיקרית בקרב האוכלוסייה להשתתף בבחירות היא; מימוש הזכות האזרחית לבחור ולהיבחר, 57.9% ציינו זאת. מצד שני ובקרב האוכלוסייה שטרם החליטה להשתתף ואו לא השתתף, 51.6% ציינו שהסיבה העיקרית להחלטתם היא " שאינם מתעניינים בפוליטיקה".
- הגוף הפוליטי שהערבים קרובים אלה יותר מהכל הוא חדש ולאחר מכן שאר הגופים הפוליטיים הערבים, עם זאת 41.2% ציינו שאין אף גוף פוליטי שקרוב אליהם.
- בהנחה שהבחירות מתקיימות בעת ביצוע הסקר: חדש והתנועה הערבית לשינוי היו מקבלים 34.6% מהקולות, בלד והרשימה המאוחדת 33.8%, מרץ עם 5.1% וכחול לבן עם 6.2%, כמו כן הראו הממצאים שקיימים הבדלים מובהקים בתמיכה במפלגות לפי קבוצות גיל, אזור גאוגרפי, מי ודת ואין הבדלים מובהקים לפי קבוצות שנות לימוד (נספח ג, טבלאות 6-10).
- 22.4% מהנסקרים סבורים שעל הרשימות הערביות להמליץ על גנץ להרכיב את הממשלה, 8% סבורים שיש להמליץ על נתניהו ו 42.3% ציינו שאין להמליץ על אף אחד ולשאר אין דעה.

1. מטרת הסקר:

- המטרה העיקרית של סקר זה, היא מתן תשובה למספר שאלות עיקריות והן:
- שיעור ההשתתפות הצפוי בכנסת העשרים ואחד?
- הסיבות העיקריות להשתתפות או אי השתתפות בבחירות לכנסת ב 2019.
- ההצבעה למפלגות המתמודדות בבחירות לכנסת.
- עמדות הציבור בנושא "המלצות הרשימות הערביות בפני הנשיא על האישיות לראשות הממשלה.

2. מתודולוגיה

שיטת העבודה התבססה על איסוף נתונים כמותיים בקרב מדגם מייצג של האוכלוסייה הערבית בעלת זכות הבחירה.

גודל המדגם הוא 511 מרואיינים, רמת המובהקות היא 95% וטעות הדגימה היא $\pm 4.5\%$. יחידות הדגימה, הן משקי הבית הערבים אשר בבעלותן טלפון פעיל. ניח או נייד בזמן ביצוע הסקר. מכל משק בית רואיין אדם אחד אשר ענה לטלפון וגילו 18 שנים ויותר, במקרה שהעונה אינו בעל זכות בחירה, נתבקש על ידי הסוקרים לקרוא לאדם מבוגר אשר נמצא בבית. הסקר נערך באמצעות הטלפון ממושרדי מכון יאפא. הראיונות התבצעו על ידי סוקרים וסוקרות ערביות בין השעות 14:00 - 21:00 בתאריכים 1-3 אפריל 2019.

2.1 שיטת הדגימה:

השתמשנו בשיטת דגימה אקראית רב שלבית, דגימה שכבות בשלב הראשון, אשכולות בשלב השני ודגימה שיטתית בשלב השלישי. הישובים הערבים חולקו ל 12 אזורים גיאוגרפים, בתוך כל אזור ערכנו דגימת אשכולות ובתוך האשכולות נערכה דגימה אקראית שיטתית. להלן האזורים והישובים אשר נבחרו במדגם:

מספר	האזור	ישובים
1.	נצרת	נצרת, משהד וכפר כנא
2.	העמקים – מרג' אבן עאמר	דבוריה ושבלי אום אלגנם
3.	שפרעם	שפרעם וטמרה
4.	בקעת סח'נין	סח'נין דיר חהא ובועינה נגידאת
5.	בית הכרם	מגד אלכרום

6.	הגליל המערבי	ג'דידה- מכר, כפר יאסיף וירכא.
7.	גליל עליון	בית ג'ן ותרשיחא .
8.	ערים מעורבות	חיפה , לוד-ויפו.
9.	החוף	דאלית אלכרמל וגסר אל זרקא
10.	משולש צפוני	אום אלפחם , עארה ערערה ובאקה
11.	משולש דרומי	טיבה , כפר ברא וכפר קאסם.
12.	הנגב	רהט, חורה, וערוער.

2.2 השאלון

הורכב שאלון מובנה בשפה הערבית אשר הותאם למטרות הסקר וכלל את הנושאים הבאים :

- שיעור ההשתתפות בבחירות.
- הסיבה העיקרית להחלטה להצביע וכן לאי ההצבעה ולאי החלטה.
- ההצבעה לרשימות המתודדות בבחירות לכנסת.
- המפלגה הקרובה ביותר לבוחר וההצבעה.
- תכונות דמוגרפיות ונושאים אחרים.

2.3 מגבלות המדגם

לסקר הנ"ל קיימת מספר מגבלות אשר נובעות מהרכב המדגם ולהלן עיקרן :

- הסקר כלל אך ורק משקי בית שבבעלותם טלפון קבוע או נייד פעיל בתקופת ביצוע הסקר.
- הסקר אינו מייצג את האוכלוסייה בישובים הלא מוכרים, ישובים אלה לא נכללו במדגם.
- האוכלוסייה שנסקרה היא האוכלוסייה אשר נמצאת בארץ בעת ביצוע הסקר.
- לא נכללה האוכלוסייה אשר מתגוררת בישובים היהודיים.

נס פ ח א'

■ נתונים דמוגרפיים:

1. התפלגות לפי איזור:

התפלגות	איזור
אחוז	
53.5	נצרת והצפון
22.2	המשולש ומישור החוף
16.2	הנגב
8.1	הערים המעורבות
100	סה"כ
511	N

2. התפלגות לפי מין:

מין	אחוז
גברים	50.1
נשים	49.9
סה"כ	100
N	511

3. התפלגות לפי קבוצות גיל (שנים):

קבוצות גיל (שנים)	אחוז
18-24	22
25-34	23.6
35-44	20.4
45-54	16
55-64	10
+65	8
ממוצע	39.04
חציון	36
סה"כ	100
N	511

4. התפלגות לפי מצב משפחתי:

מצב משפחתי	אחוז
רווק/ה	36.1
נשוי/אה	60.3
אלמן - גרוש /ה	3.6
סה"כ	100.00
N	511

5. התפלגות לפי שנות לימוד:

שנות לימוד	אחוז
8 – 0	16.9
12 – 9	53.2
13-15	9.9
+16	20
ממוצע	11.87
חציון	12
סה"כ	100.00
N	511

7. התפלגות לפי דת:

דת	התפלגות
	אחוז
מוסלמי	82.7
נוצרי	9.2
דרוזי	8.2
סה"כ	100
N	511

נספח ב'

1. האם תשתתף בבחירות הבאות לכנסת העשרים ואחד (אפריל 2019)?

תשובה	התפלגות אחוז
כן	56.6
טרם החליטו	9.4
לא	34.1
סה"כ	100
N	510

2. האם הצבעת בבחירות הקודמות לכנסת ב-2015?

תשובה	התפלגות אחוז
כן	54.9
לא – לא הייתי בעל זכות הצבעה	14.9
לא	28.2
לא זוכר	2
סה"כ	100
N	510

למי הצבעת בבחירות לכהסת העשרים (2015)?

תשובה	אחוז
הרשימה המשותפת	79.7
רשימה יהודית או ציונית	13.2
פתק לבן	0.7
לא זוכר	6.4
סה"כ	100
N	280

3. מהי הסיבה העיקרית לחלטתך להשתתף בבחירות לכנסת? (מבין בעלי הכוונות להצביע)

הסיבה	התפלגות אחוז
מימוש זכותי האזרחית לבחור ולהיבחר	57.9
תמיכה במפלגות הערביות	34.2
הצבעה בשיעורים נמוכים מהאזרחים הערבים תשרת את האינטרס של מפלגות הימין היהודיות	2.7
השתתפות בבחירות היא הבעת אמון בחברי הכנסת המייצגים אותי.	3.3
אין תשובה / מסרב להשב	1.8
סה"כ	100

284	N
-----	---

4. מהי הסיבה העיקרית להחלטת טרם או לא להשתתף בבחירות 2019 (מבין האוכלוסייה שטרם החליטה והלא משתתפת)

תשובה	התפלגות אחוז
שום רשימה לא מייצגת אותי	17.8
אני מתנגד עקרונית להשתתפות ערבים בבחירות לכנסת	14.6
אני לא מתעניין בפוליטיקה	51.6
בגלל התפרקות הרשימה המשותפת	7.1
אחר	7.1
אין תשובה / מסרב להשב	1.8
סה"כ	100
N	261

5. בהנחה שהבחירות לכנסת מתקיימות היום למי תצביע? (מבין האוכלוסייה שהצהירה שהיא משתתפת בבחירות)

תשובה	אחוז
בל"ד והרשימה המאוחדת (אלאסלאמיה)	33.8
חדש והתנועה הערבית לשינוי	34.6
העבודה	1.1
מרץ	5.1
כחול לבן	6.2
ליכוד	2.3
מפלגות יהודיות או ציוניות	2.5
מפלגה ערבית	4.1
פתק לבן	1.2
טרם החלטתי	8.1
סה"כ	100
N	287

6. לאיזה גוף פוליטי אתה מרגיש הכי קרוב בעמדותיך?

אחוז	הגוף הפוליטי
12.4	חד"ש
10.1	בל"ד
11.7	התנועה האסלאמית
8.6	. התנועה הערבית לשינוי
0	המפלגה הדמוקרטית הערבית
0.3	המפלגה הלאומית הערבית
1	תנועת אבנאא' אל-בלד
4.7	מרץ
0.3	עבודה
4.7	כחול לבן
1.4	ליכוד
1.2	שאס
41.4	אף אחד
2.4	אחר
100	סה"כ
482	N

7. לפי דעתך, על מי אתה חושב שהרשימות הערביות צריכות להמליץ לראשות הממשלה?

תשובה	התפלגות אחוז
נתניהו	8
גנץ	22.4
אין דעה	26.9
אף אחד	42.3
אחר	0.4
סה"כ	100

506	N
-----	---

נספח ג

1. ההשתתפות בבחירות לכנסת באפריל 2019, לפי מין - אחוזים

N	סה"כ	לא	טרם החלטתי	כן	מין/עמדה
256	100	31.6	6.3	62.1	גברים
254	100	36.6	12.2	51.2	נשים
510	100	34.1	9.2	56.7	סה"כ

$$\chi^2 = 8.157, p=0.014$$

2. ההשתתפות בבחירות לכנסת באפריל 2019, לפי שנות לימוד - אחוזים

N	סה"כ	לא	טרם החלטתי	כן	שנות לימוד / עמדה
86	100	23.3	15.1	61.6	0-8
271	100	36.5	10	53.3	9-12
50	100	32	2	66	13-15
102	100	37.3	5.9	56.9	+16
509	100	34	9.2	56.8	סה"כ

$$\chi^2 = 12.878, p=0.045$$

3. ההשתתפות בבחירות לכנסת באפריל 2019, לפי קבוצת גיל - אחוזים

N	סה"כ	לא	טרם החלטתי	כן	קבוצת גיל/עמדה
112	100	41.1	2.7	56.3	18-24
121	100	33.9	5.8	60.3	25-34
105	100	39	11.4	49.5	35-44
82	100	25.6	22	52.4	45-54
50	100	32	8	60	55-64
40	100	22.5	7.5	70	+65
510	100	34.1	9.2	56.7	סה"כ

$$\chi^2 = 30.509, p=0.001$$

4. ההשתתפות בבחירות לכנסת באפריל לפי דת - אחוזים

N	סה"כ	לא	טרם החלטתי	כן	דת / עמדה
422	100	34.4	8.1	57.6	מוסלמים
47	100	38.3	4.3	57.4	נוצרים
42	100	28.6	26.2	45.2	דרוזים
511	100	34.2	9.2	56.6	N

$$\chi^2 = 16.689, p=0.002$$

5. ההשתתפות בבחירות לכנסת באפריל 2019, לפי איזור מגורים - אחוזים:

האזור/השימה	כנ	טרם החלטתי	לא	סה"כ	N
נצרת והצפון	56.4	12.1	31.5	100	273
המשולש ומישור החוף	54	5.3	40.7	100	113
הנגב	53.7	4.9	41.5	100	82
הערים המעורבות	69	11.9	19	100	42
סה"כ	56.6	9.2	34.2	100	502

$$\chi^2 = 13.66, p=0.034$$

6. התפלגות התמיכה ברשימות לפי שנות לימוד:

רשימה שנות לימוד	בלד והרשימה המאוחדת	חדש והתנועה הערבית לשינוי	העבודה	מרץ	כחול לבן	ליכוד	טרם החלטתי	מפלגות ערביות	אחר	סה"כ	N
0-8	42.3	28.8	0	0	7.7	1.9	11.5	3.8	3.8	100	52
9-12	37.1	34.3	2.1	2.8	5.6	2.1	7.7	5.9	2.8	100	143
13-15	24.2	33.3	0	9.1	6.1	6.1	6.1	6.1	9.1	100	33
+16	24.1	41.4	0	12.1	8.6	1.7	5.2	0	6.9	100	58
סה"כ	33.9	34.6	1	4.9	6.6	2.4	7.7	4.2	4.5	100	286

$$\chi^2 = 30.346, p=0.174$$

7. התפלגות התמיכה ברשימות לפי קבוצות גיל:

רשימה קבוצת גיל	בלד והרשימה המאוחדת	חדש והתנועה הערבית לשינוי	העבודה	מרץ	כחול לבן	ליכוד	טרם החלטתי	מפלגות ערביות	אחר	סה"כ	N
18-24	36.9	33.8	0	3.1	12.3	3.1	0	3.1	7.7	100	65
25-34	29.6	35.2	2.8	0	5.6	2.8	9.9	7	7	100	71
35-44	40	34	2	8	2	0	12	0	2	100	50
45-54	34.9	34.9	0	11.6	4.7	4.7	7	2.3	0	100	43
55-64	32.3	29	0	9.7	6.5	3.2	9.7	6.5	3.2	100	31
+65	25	39.3	0	3.6	3.6	0	17.9	7.1	3.6	100	28
סה"כ	33.7	34.4	1	5.2	6.3	2.4	8.3	4.2	4.5	100	288

$$\chi^2 = 86.652, p=0.00$$

8. התפלגות התמיכה ברשימות לפי אזור:

רשימה שנות לימוד	בלד והרשי מה המאו חדת	חדש והתנו עה הערבי ת לשינוי	העבוד ה	מרץ	כחול לבן	ליכוד	טרם החלי ט	מפלג ות ערביו ת	אחר	סה"כ	N
נצרת והצפון	33.3	33.3	0.7	5.9	5.2	2	105	3.3	5.9	100	153
המשולש והחוף	26.2	42.6	0	6.6	14.8	1.6	3.3	3.3	1.6	100	61
ערים מעורבו ת	30	40	0	0	6.7	0	6.7	10	6.7	100	30
הנגב	47.7	25	4.5	2.3	0	6.8	6.8	4.5	2.3	100	44
סה"כ	33.7	34.7	1	4.9	6.6	2.4	8	4.2	4.5	100	288

$$\chi^2 = 37.687, p=0.036$$

9. התפלגות התמיכה ברשימות לפי מין:

רשימה שנות לימוד	בלד והרשי מה המאו חדת	חדש והתנו עה הערבי ת לשינוי	העבוד ה	מרץ	כחול לבן	ליכוד	טרם החלי ט	מפלג ות ערביו ת	אחר	סה"כ	N
זכר	29.1	37.3	0	6.3	7	3.2	5.7	3.8	7.6	100	158
נקבה	39.8	31.3	2.3	3.1	5.5	1.6	10.9	4.7	0.8	100	128
סה"כ	33.9	34.6	1	4.9	6.3	2.4	8	4.2	4.5	100	286

$$\chi^2 = 19.108, p=0.014$$

10. התפלגות לפי דת:

רשימה שנות לימוד	בלד והרשי מה המאו חדת	חדש והתנו עה הערבי ת לשינוי	העבוד ה	מרץ	כחול לבן	ליכוד	טרם החלי ט	מפלג ות ערביו ת	אחר	סה"כ	N
מוסלמים	39	35.7	0.8	4.1	3.3	2.1	7.5	3.3	4.1	100	241
נוצרים	7.4	44.4	0	3.7	7.4	0	14.8	14.8	4.4	100	27
דרוזים	5.3	5.3	5.3	15.8	42.1	10.5	5.3	0	10.5	100	19
סה"כ	33.9	34.6	1	4.9	6.6	2.4	7.7	4.2	4.5	100	286

$$\chi^2 = 86.652, p=0.000$$

